

„Diritto e Giurisprudenza Agraria, Alimentare e dell’Ambiente”

Stefano Masini, *Agricoltura di comunità e servizi di «cura» alle persone* (Rolnictwo społecznie i usługi na rzecz opieki nad osobami), DGAA 2014, nr 1-2, s. 1-18.

Autor artykułu przedstawia rozbieżności między obecnym brzmieniem art. 2135 włoskiego kodeksu cywilnego a zmianami społecznymi, w wyniku których rolnictwo zaczyna odgrywać również rolę w rozwoju społeczeństwa. Obecnie coraz częściej pojawia się dyskusja na temat, czy rolnictwo powinno być ukierunkowane tylko na wytwarzaniu produktów rolnych w celu wprowadzenia ich na rynek, czy nie powinno służyć jeszcze innym celom, takim jak zapewnienie usług środowiskowych lub rekreacyjnych, jak również wzmacniania walorów kulturowych świata rolnego.

Dzięki nowelizacji włoskiego kodeksu cywilnego z 2001 r. prowadzenie działalności rolniczej nie musi być powiązane bezpośrednio z gruntem rolnym. Tym samym przedsiębiorca rolny może w ramach swojej działalności zapewniać również nietypowe usługi o charakterze społecznym, mające na celu m.in. opiekę nad ludźmi mniej zaradnymi życiowo, wykorzystując przy tym składniki używane przy prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Władze regionalne we Włoszech wprowadziły w tym zakresie osobne udogodnienia dla takich gospodarstw.

Amedeo Postiglione, *D. l. 10 dicembre 2013, n. 136 in tema di emergenze ambientali* (Dekret prawny z 10 grudnia 2013 r. nr 136 w zakresie incydentów środowiskowych), DGAAA 2014, nr 3-4, s. 193-201.

Przedmiotem artykułu są uregulowania wprowadzone dekretem prawnym z 10 grudnia 2013 r. nr 136 w zakresie incydentów środowiskowych; regulacje te zawierają szczególne reguły postępowania w przypadku incydentów środowiskowych na terenie Kampanii. Zdaniem Autora od początku lat osiemdziesiątych system zarządzania odpadami na terenie Neapolu i całej Kampanii działa wadliwie. W celu zapobieżenia podobnym zjawiskom ustawodawca wymusza wprowadzenie uregulowań dotyczących stworzenia systemu teledetekcji i mapowania terenów, które w Kampanii nie mogą być przeznaczone na działalność rolno-spożywczą i współpracy między takimi instytucjami, jak jednostka ekologiczna Karabinierów, jednostka Karabinierów ds. Polityki Rolnej i Żywnościowej, Główny Inspektor ds. Zwalczania Oszustw w Zakresie Produktów Spożywczych.

Autor uważa, że przepisy analizowanego dekretu są ogólnikowe i rozczarowujące ani nie tworzą precyzyjnego systemu ochrony środowiska na terenie Kampanii. Wskazuje również, że włoski system karania za przestępstwa przeciwko środowisku powinien być efektywny, odstrasżający i proporcjonalny.

Nicoletta Rauseo, *Il canone dei fondi rustici: la Cassazione ci ripensa?* (Czynsz z tytułu dzierżawy gruntów rolnych: Czy Sąd Kasacyjny przemysli stanowisko?), DGAAA 2014, nr 3-4, s. 202-207.

Przedmiotem rozważań jest analiza bieżącego orzecznictwa włoskiego Sądu Kasacyjnego w zakresie określania przez strony umowy dzierżawy gruntów rolnych wysokości czynszu najmu. Na podstawie wyroku włoskiego Trybunału Konstytucyjnego nr 318 z 5 lipca 2002 r. uznano, że art. 9 i 62 ustawy nr 203 z 3 maja 1982 r., które ustalały podstawę obliczania czynszu dzierżawy w odniesieniu do dochodu gminy w zakresie podatku katastralnego wynikającego z ewidencji gruntów w 1939 r., są niezgodne z Konstytucją. Powodem tej niezgodności jest nierówność świadczeń wzajemnych wynikających z umowy najmu.

Włoski Sąd Kasacyjny, rozstrzygając spory w zakresie wysokości stawki czynszu najmu, wielokrotnie stwierdzał, że czynsz dzierżawy gruntów rolnych może być określany jedynie w drodze swobody kontraktowania między stronami. Jednakże w przypadku braku porozumienia w tym zakresie Sąd może dokonać ustalenia wysokości tego czynszu, odnosząc się chociażby do wysokości stawek rynkowych czynszu dzierżawy w okolicy. Rauseo wyraża nadzieję, że takie podejście będzie stanowić linię orzeczniczą przez najbliższe dziesięciolecie.

Alberto Germanò, *Dissesto idrogeologico del fondo a monte con smottamento sull'altrui fondo a valle: quale responsabilità?* (Nierównowaga hydrogeologiczna gruntu w górach, a obsunięcie się terenu na cudzy grunt w dolinie: kto ponosi odpowiedzialność?), DGAAA 2014, nr 5-6, s. 385-397.

Autor artykułu analizuje problematykę odpowiedzialności właściciela gruntu położonego wyżej w przypadku osunięcia się z niego ziemi lub skały na grunt znajdujący się niżej. Zgodnie z art. 913 wł. k. c. właściciel gruntu położonego niżej zobowiązany jest zapewnić swobodny przepływ wody z gruntu położonego wyżej, natomiast właściciel gruntu położonego wyżej nie może czynić tego przepływu bardziej uciążliwym. Zdaniem Germanò, jeżeli właściciel gruntu znajdującego się wyżej nie zabezpieczył w sposób należyty skały znajdującej się na jego terenie, a skała, oderwawszy się, spowodowała szkody na gruncie położonym niżej, właściciel gruntu znajdującego się wyżej ponosi za tę szkodę odpowiedzialność.

Alberto Pierobon, *Sulla raccolta del materiale spiaggiato (in particolare le alghe)* (O zbieraniu materiałów wyrzuconych na brzeg [w szczególności glonów]), DGAAA 2014, nr 5-6, s. 398-419.

Autor artykułu analizuje uregulowania prawa włoskiego w zakresie zbierania odpadów wyrzuconych na brzeg morza, koncentrując się na glonach. Ze względu na istotne znaczenie turystyki dla gospodarki regionów nadmorskich oczyszczanie plaż

z odpadów wyrzuconych przez morze jest szczególnie istotne. Ważnym problemem jest klasyfikacja glonów jako odpadów miejskich, co zależy od tego, czy odpowiednie władze regionalne podejmą decyzję o usunięciu tych odpadów z plaży. Aktem prawnym regulującym tę problematykę jest m.in. uchwała Ministra Finansów z 5 listopada 1999 r. nr 158/E stanowiąca, że glony wyrzucone na plażę publiczną należy kwalifikować jako odpad miejski o charakterze zewnętrznym, ze względu na oczywisty brak możliwości wskazania podmiotu „produkującego” ten odpad.

Opracowanie: MICHAŁ WYJATEK

PPR NR 1 (16) – 2015, 270-272

DOI: 10.14746/ppr.2015.16.1.16